

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 25 лютого 2021 р.

Львів

№ 63/12-рк/к

Яремчанська міська рада

вул. Свободи, 266, м. Яремче,
Івано-Франківська обл., 78500

*Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши матеріали моніторингу рішень органів місцевого самоврядування Івано-Франківської області з питань встановлення ставок та пільг зі сплати земельного податку на предмет дотримання законодавства про захист економічної конкуренції (далі – Моніторинг),

ВСТАНОВИЛА:

За результатами проведення Моніторингу, Відділення, в межах наданих законодавством повноважень, визначених статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», надіслало вимоги про надання інформації від 07.09.2020 № 63-02/3711в та від 28.10.2020 № 63-02/4621в Яремчанській міській раді (далі – Яремчанська міська рада, Міська рада), відповідь на які отримано листами від 18.09.2020 № 1907/01-41/05 (вх. № 63-01/2659 від 18.09.2020) та від 06.11.2020 № 2309/01-40/12 (вх. № 63-01/3407 від 13.11.2020).

- (1) Яремчанська міська рада включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Ідентифікаційний код юридичної особи 04054286.
- (2) Місцезнаходження: 78500, Івано-Франківська область, місто Яремче, вулиця Свободи, будинок 266.
- (3) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 року № 714-р місто Яремче є адміністративним центром Яремчанської об'єднаної територіальної громади, до складу якої також входить Микуличинська територіальна громада.

- (4) У розумінні статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Яремчанська міська рада є органом місцевого самоврядування.
- (5) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі - Закон) сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.
- (6) Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (7) В територіальних межах м. Яремче Івано-Франківської області повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Міською радою та її виконавчим комітетом.
- (8) Рішення Міської Ради, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території міста підприємствами, організаціями і установами, кооперативними та іншими громадськими організаціями, їх органами, а також посадовими особами і громадянами.
- (9) Статтею 143 Конституції України встановлено, зокрема, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону, утворюють, реорганізують та ліквідують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.
- (10) Частиною першою статті 26 Закону визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України (надалі – ПКУ або Податковий кодекс) та прийняття рішень щодо надання, відповідно до чинного законодавства, пільг по місцевим податкам і зборам, а також земельному податку.
- (11) Рішенням Міської ради від 20.06.2018 року № 354-22/2018 «Про встановлення ставок та пільг зі сплати земельного податку на території м. Яремче», зі змінами, внесеними рішенням від 20.12.2018 року № 405-26/2018, встановлено ставки зі сплати земельного податку на 2019 рік. Дане рішення було чинним у 2020 році та є чинним у 2021 році.
- (12) Загальні правові норми щодо сплати земельного податку закріплені статтями 269-277 ПКУ, якими визначено наступне:
- платниками земельного податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі (стаття 269 ПКУ);
 - об'єктами оподаткування є (стаття 270 ПКУ):
 - ✓ земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні;
 - ✓ земельні частки (паї), які перебувають у власності;
 - базою оподаткування є (стаття 271 ПКУ):
 - ✓ нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до порядку, встановленого цим розділом;
 - ✓ площа земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено;
 - ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової

оцінки, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки (п.274.1 ПКУ);

- ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено та які розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від нормативної грошової оцінки площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.

(12) При цьому, статтею 282 Податкового кодексу передбачено пільги щодо сплати земельного податку для юридичних осіб. Так, від сплати земельного податку звільняються:

- санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських об'єднань осіб з інвалідністю, реабілітаційні установи громадських об'єднань осіб з інвалідністю;

- громадські об'єднання осіб з інвалідністю України, підприємства та організації, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю та спілками громадських об'єднань осіб з інвалідністю і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість осіб з інвалідністю, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких осіб з інвалідністю становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці;

- бази олімпійської та параолімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України.

- дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади незалежно від форми власності і джерел фінансування, заклади культури, науки (крім національних та державних дендрологічних парків), освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів.

- державні та комунальні дитячі санаторно-курортні заклади та заклади оздоровлення і відпочинку, а також дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій. У разі виключення таких підприємств, установ та організацій з Реєстру неприбуткових установ та організацій декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій;

- державні та комунальні центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, центри фізичного здоров'я населення, центри з розвитку фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, дитячо-юнацькі спортивні школи, а також центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацькі спортивні школи і спортивні споруди всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, за земельні ділянки, на яких розміщені їх спортивні споруди. У разі виключення таких установ та організацій з Реєстру неприбуткових установ та організацій, декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій.

- (13) Відповідно до статті 12 Податкового кодексу України, зокрема п.п. 12.3.7 ПКУ, сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, не дозволяється встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.
- (14) При цьому, згідно з додатком 2 рішення від 20.06.2018 року № 354-22/2018, Міська рада у 2019-2020 роках надавала та в 2021 році продовжує надавати пільги зі сплати земельного податку фізичним та юридичним особам, визначені Податковим кодексом, а також звільнила від сплати земельного податку комунальні підприємства, засновниками яких є орган місцевого самоврядування, в розмірі 100 відсотків від суми податкового зобов'язання за рік.
- (15) Проте, встановлення пільг зі сплати земельного податку для комунальних підприємств, засновниками яких є орган місцевого самоврядування, положеннями Податкового кодексу України не передбачено.
- (16) На території Яремчанської міської ради діють комунальні підприємства, які зареєстровані за наступними видами економічної діяльності:
- Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства (ідентифікаційний код юридичної особи 30280534) – *36.0 забір, очищення та постачання води (основний), 37.0 каналізація, відведення і очищення стічних вод;*
 - Комунальне підприємство «Благоустрій» (ідентифікаційний код юридичної особи 34158207) - *38.11 збирання безпечних відходів (основний);*
 - Міське комунальне підприємство (ідентифікаційний код юридичної особи 32145505) – *81.29 інші види діяльності з прибирання (основний).*
- (17) Згідно з інформацією, отриманою від Головного управління статистики в Івано-Франківській області листом від 03.01.2021 № 03.2-11/82-21, на території Яремчанської міської ради діють суб'єкти господарювання, які є конкурентами комунальних підприємств, зокрема товариство з обмеженою відповідальністю «КЛІМВАТ» (ідентифікаційний код юридичної особи 43219254) – вид діяльності за КВЕД 37.0 каналізація, відведення і очищення стічних вод і товариство з обмеженою відповідальністю «Вектор Захід» (ідентифікаційний код юридичної особи 37951667), який надає послуги з прибирання територій.
- (18) Міська рада, встановивши рішенням від 20.06.2018 року № 354-22/2018 пільги зі сплати земельного податку підприємствам комунальної форми власності, може створювати дискримінаційні умови діяльності для суб'єктів господарювання приватної форми власності, які діють на тих же товарних ринках, що і комунальні підприємства, оскільки суб'єкти господарювання приватної форми власності несуть більші витрати в господарській діяльності, що обмежує їх можливість конкурувати на рівних умовах з комунальними підприємствами.
- (19) Тобто, комунальні підприємства Міської ради можуть здобувати переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії Рішення, що створює нерівні умови в конкуренції.
- (20) Визначення поняття економічної конкуренції передбачене статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибрати між кількома продавцями,

покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умов обороту товарів на ринку.

- (21) Частиною першою статті 4 цього Закону визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, вжиття заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в тому числі органами місцевого самоврядування.
- (22) Згідно із частиною другою статті 4 Закону, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (23) Відповідно до пункту 2 статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти, або вчиняти дії, що регулюють відносини у сфері господарювання та ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.
- (24) Виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення умов без впливу зовнішніх чинників, одним з яких є вплив державних органів. За таких умов забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (25) Відповідно до вимог статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів державної влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01 квітня 1994 року № 4-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 квітня 1994 року за № 78/287 (зі змінами), погодженню підлягають рішення з питань, зокрема надання, обмеження або скасування податкових та інших пільг, дотацій, субсидій для суб'єктів господарювання тощо.
- (26) Яремчанська міська рада не зверталась до органів Антимонопольного комітету України з приводу погодження проекту рішення від 20.06.2018 року № 354-22/2018. Також до Відділення не надходили пропозиції, скарги, заяви тощо від суб'єктів господарювання м. Яремче щодо встановлення ставок та пільг зі сплати земельного податку, які передбачені цим рішенням.
- (27) Згідно з абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнається надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (28) Дії Яремчанської міської ради щодо встановлення пільг при сплаті земельного податку для комунальних підприємств у розмірі 100 відсотків, тоді як для підприємств іншої форми власності, які діють на однакових товарних ринках, тобто є конкурентами, такі пільги не передбачені, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які полягають у наданні окремим суб'єктам господарювання пільг, які

ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, що затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р, та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Яремчанській міській раді (вулиця Свободи, буд. 266, м. Яремче, Івано-Франківська область; ідентифікаційний код 04054286) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом забезпечення для суб'єктів господарювання однакових умов конкуренції при встановленні ставок та пільг зі сплати земельного податку на території Яремчанської територіальної громади (м. Яремче та с. Микуличин).

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій органів Антимонопольного комітету України у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, розпочате провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Про результати розгляду рекомендацій повідомити Відділення у **3-х місячний строк** з дня отримання рекомендацій з наданням підтверджуючих документів.

Голова колегії

Ростислав ЛЕЩИШИН